

Пам'ятайте
про
Україну!СВОВОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOVODA
UKRAINIAN DAILYРедакция і Адміністрація
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНС003 (201) 451-2200

РІК ХС. Ч. 246.

ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК. СЕРЕДА, 28-го ГРУДНЯ 1983

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 28, 1983

No. 246. VOL. XC.

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ

ВІДБУЛА З'ЇЗД

Торонто. — Рада Суспільної Служби відбула тут свій 37-й в рамках ІУ СКВУ в середу, 30-го листопада 1983 року.

Участь у З'їзді взяли представники Суспільної Служби СФУЖО, самостійних крайових установ суспільних служб і відпочинку суспільних служб при крайових представництвах. Заступили були слідувачі країни: Австралія, Аргентина, Бразилія, Велика Британія, Австрія, Німеччина, Бельгія, ЗСА і Канада. Наряди З'їзду проходили в дружній і діловій атмосфері.

У звітах з харитативної діяльності і в дискусіях наголошувалося на потребі посилення допомоги і її координації. Основні постанови З'їзду:

• Для посилення допомоги потребуючим українцям потрібні є один світовий центр інформації у вигляді допомог. Тим центром є екзекутива Світової Ради Суспільної Служби СКВУ. Інформації повинні бути переслані до Центру безпосередньо по ухваленні доповіді. Екзекутива Ради буде негайно інформувати про це своїх членів. Така виміна інформації — це перший крок, щоб запобігти дублюванню допомоги і поминання допомоги тим, яким ця допомога є потрібною;

У Гарварді відкрито виставку

про голод в Україні

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — У просторому виставному залі бібліотеки Гарвардського університету виставлено виставку книг, журналів документів, газетних витягів, відбиток плякатів, знімок, — все спрямоване на те, щоб вказати на потягуючі жастокості та жахиття Москвою спричиненого голоду в Україні в 1932-33 роках.

Виставку відкрито 10-го грудня 1983 року і вона триватиме до 13-го січня 1984 року. Вже в перших днях оглянули її сотні людей — не лише студенти, професори й співробітники цього університету, але й численні гості, делегації високішкільних установ різних країн.

Виставку підготувала відповідальна за Гарвардську українську бібліотеку Оксана Проник у співпраці з д-ром Джеймсом Мейсом і доктором Леонідом Герцем.

Вдень відкриття влаштовано теж в одній з викладацьких залів університету доповіді

від д-ра Мейса на тему "Український національний рух в 1920-их роках: дилема національного визволення в комуністичній займанщині". Недавно теж виставлено друком книжка того науковця, яка обговорює ситуацію в Україні напередодні трагедії голодомору.

Одночасно ФКУ має коло 100 примірників британського журналу Кестон коледжу, про який прихильно й з признанням згадувала українська преса, "Religion in Communist Lands".

У тому числі журналу — дві обширні статті: Франка Сисина "The Ukrainian Orthodox Question in the USSR", та Івана Гватя "The Ukrainian Catholic Church, the Vatican and the Soviet Union during the Pontificate of Pope John Paul II". Примірник журналу можна набути, пишучи на адресу: Harvard University, Ukrainian Studies Fund, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138. Ціна — 5 доларів.

СТРАТЕГІЯ ЗСА БУЛА ТЕМОЮ ДОПОВІДІ

М. Г. КРАВЦЕВА В НЬОАРКУ

Ньюарк, Н.Д.Ж. (ПС ТУ-1А). — Стратегія З'єднаних Стейтів Америки для збереження миру, або для перемоги у війні, якщо не пошастило б її відвернути, була темою односторонньої доповіді, що її виступив тут у неділю, 18-го грудня ц.р., повідомлений вже про підвищення його до рангу генерала бригади полковник Микола Гордій ("Гоко") Кравців. Формальність надання рангу генерала відбувається, звичайно, місяць — чи кілька місяців — після такого повідомлення.

Доповідь відбулася стараннями місцевого Відділу Товариства Українських Інженерів Америки в год. 4:30 по полудні в заповнений (понад 200 осіб) залі місцевого Українського Народного Дому. Зустріч відкрив голова Відділу інж. Дам'ян Геча, вітаючи доповідача і привітавши. Слово про доповідь дає зокрема про його військовий вишкіл і кар'єру сказав інж. Богдан Мак, сам колишній воєнний і старшина Української Повстанської Армії. Инж. Б. Мак згадав, що новоназначений генерал М.Г.Кравців має не тільки найвищий військо-вий вишкіл військової академії у Вест-Пойнті, коледжу Генерального штабу і Воєнного коледжу, але також відповідний вишкіл у політичних науках, здобу-

Секретар оборони Каспар Вайнбергер вітає полк. Миколу Г. Кравцева з його підвищенням до рангу генерала бригади у вересні ц.р.

ши в них диплом магістра. Свою військову службу виконував полк. М.Г.Кравців на різних відповідальних командних постах у Західній Німеччині та на фронтах у В'єтнамі. В Німеччині він був командантом ескадрону в полку панцерної кавалерії, описав командантом 1-ої бригади III-ї панцерної дивізії. Брав активну командну участь у війні у В'єтнамі і був одним з представників Американської армії на Близькому Сході в переговорах між Сирією й Ізраїлем. У військово-адміністративній діяльності полк. М.Кравців був екзекутивним старшиною заступника

Відбувся панель про ІУ СКВУ

Нью Йорк. — Під таким заголовком відбувся тут в суботу, 17-го грудня ц.р., в залі новоприданого дому Наукового Товариства ім. Шевченка панель, що його учасниками були ред. Ольга Кузьмич, ред. Іван Кедрин і професор Володимир Калинович.

Д-р Володимир Душник, як модератор панелі, висловив у своєму вступному слові погляд, що ІУ СКВУ був надзвичайно успішний і корисний. Найкращим доказом цього є серія реакцій Москви. Советський уряд склав був офіційний протест в Оттаві, що канадський уряд дозволив на переведення того Конгресу на канадській території та ще й із активною участю у ньому на полудневі частини в останньому бенкеті провінційних і федеральних міністрів. Д-р Душник показав привітним число московських "ізвєстій" з великою лайливою статтею проти СКВУ і його учасників, що їх прозивав "фашистами", "бандитами" і подібними епітетами.

Перший доповідач ред. І. Кедрин доповнив заваги д-ра Душника заявою, що цей вечір не має політичного характеру, а радше інформаційний і що учасники ІУ СКВУ просто хочуть політизувати свої враження і спостереження.

Назвав три найбільш позитивні, на його думку, і три найбільш негативні риси ІУ СКВУ. До позитивів зарахував само збереження СКВУ, односторонній вибір найкращого з можливих потенційних кандидатів на президента СКВУ, кандидата Альбертського університету Петра Саварина. Третім великим позитивом доповідь вважає промо-

щення шляху для відновлення переговорів про заведення згоди в українській громаді в ЗСА.

На першому місці негативів доповідач поставив прегопану атмосферу, яка створилася в перших двох днях Конгресу. Незорієнтовані привітні, головні прибули з інших країн і континентів, мусіли виступити вранці, що на терені СКВУ відбувається міжпартійна розгріза, і це було зле. Треба було поділяти терпелість предсідника Конгресу Ярослава Білака, який давав усім "виговоритися", щоб виступити всі прийшли до висновку, що на пленумі не можна вирішувати таку справу, як "засудження" якогось одного середовища і що для цього потрібна окрема Комісія, яка знайшла б компромісову формулу. Негативом Конгресу була погана організаційна підготовка. Повторилися в деякій мірі історії бенкету з ІІ СКВУ, також у Торонто. Тепер буквально понад 1,500 осіб товпилися, шукаючи свого місця і був хаос. Великим суттєвим негативом був рівень дискусії і брак зазоркування та дебатів на надійними важливими проблемами України, її сучасності і майбуттє.

Ред. Ольга Кузьмичович лаяв частину своєї доповіді присвятивши проблемі преси на ІУ СКВУ. Предсідник Конгресу зааполював був під кінець Конгресу до преси звітувати про Конгрес позитивно. Але організатори не поділяли навіть про відповідне місце для представників преси. Конгрес відбувався у велетенському готелі, що охоплював три різні будинки з внутрішніми переходами. Було

(Закінчення на ст. 4)

В Нью Йорку помер О. Генза

Нью Йорк. — В неділю, 25-го грудня 1983 року, тут помер у шпиталі після тяжкого недугу на 53-му році життя св. п. Олег Генза, хореограф, культурний і громадський діяч, співосновник і доволитий керівник відомого танцювального ансамблю "Верховинці", Осередку СУМА в Нью Йорку, з яким він виступав у кожному більшому зкупленні українців у З'єднаних Штатах Америки і Канаді.

Св. п. Олег Генза

Св. п. О. Генза народився в 1931 році в селі Середнє Підгіське повіту в Україні. До ЗСА приїхав з великою хвилю української імміграції в 1949 році і зараз таки включився в культурне життя місцевої громади. В останніх роках, хворіючи, не покидав праці з молоддю, яку він безмежно любив, а також молодь, помитивши його непересічні здібності, поважала його і шанувала. Покійний був почесним членом Осередку Спілки Української Молоді Америки ім. ген. хор. Тараса Чупринки в Нью Йорку, кількаторим членом Управи Осередку, був відзначений XI Світовим Конгресом СУМ ступенем "Культурника".

Залишилися в жалобі дружина Дарія, дочки Оля і Дарка, батько, ближча і дальша родина, осиротілі "Верховинці" і громада, яка шанувала Покійного за його активність.

Час похоронних відправ буде поданий в черговому числі "Свободи".

„ІКЕР В ЛМКЛЮБІ“

Нью Йорк. — Із Літературно-Историчного Клубу повідомляють, що в п'ятницю, 30-го грудня ц.р., в годині 7-й вечора, тут, при 136 Друга авеню, відбудеться літературно-музичний вечір з нагоди 70-річчя письменника, фелетюніста та гумориста Івана Керницького під назвою „Ікер в ЛМКЛЮБІ“.

Участь у цьому Вечорі візьмуть: Лідія Крушельницька, Уляна Люболич, Ія Машков-Грицай, Ольга Коневичка, Тарас Грицай, Лесик Кмета, Степан Крижанівський, Гіларій Чолган. У музичній частині Вечора виступлять Олена Геймур — сопрано і Михайло Лев. Фортепіанний супровід. Після мистецької програми — товариська гутірка за перекускою.

У ВАРШАВСЬКОМУ ПАКТІ

ІСНУЮТЬ ТЕРТЯ

Вашингтон. — Офіційні представники Державного департаменту заявили, що в совєтському блоці виникли непорозуміння у зв'язку з тим, як відповісти на розміщення в Західній Європі нових американських ракет середнього засягу та припинення американсько-совєтських переговорів у Женеві відносно обмежень такої зброї.

Найясніше ці непорозуміння виступають між Румунією та Совєтським Союзом, говорячи офіційні особи, які відкрито проявилися, коли Румунія відмовилася послати своїх представників до Москви на зустріч представників комуністичних партій совєтського блоку для обговорення і прийняття спільної програми ідеологічної та пропагандистської кампанії в сучасних умовах напруженого становища у світі.

Таке явище небувало в совєтському блоці, — заявила одна особа Державного департаменту, — щоб член Варшавського пакту не був присутнім на такій важливій сесії в Москві, яка мала накреслити нову стратегію.

Румунія вже віддавна провадила свою незалежну зовнішню політику, хоч залишалася формально членом Варшавського пакту. Наприклад, Румунія є єдиним членом Варшавського пак-

ту, який підтримує дипломатичні відносини з Ізраїлем.

У даному спорі президент Румунії Ніколае Чаушеску фактично підтримує початковий американський план на переговорах, так званий „нулевий варіант“ — тобто заборони всіх ракет середнього засягу як совєтських, так американських.

Державний департамент також повідомив, що в інших столицях східноєвропейських країн теж панує незадоволення совєтським планом розмістити свої ядерні ракети типу СС-20 у цих країнах.

Мадярські та болгарські офіційні особи: заявили приватно представникам ЗСА, що тривала хвороба совєтського лідера Юрія Андропова вплинула на останні напруження в цьому районі, — повідомили представники Державного департаменту.

Про стан здоров'я Андропова немає офіційних повідомлень, але представник Державного департаменту сказав, що відомий американський промисловець Арманд Геммер, який був частим гостем у Кремлі, був запрошений відвідати Андропова два тижні тому лише для того, щоб потім поїхати в останню хвилину, що Андропов не є настільки здоровим, щоб прийняти

В БУДАПЕШТІ ЗАСУДИЛИ ДИСИДЕНТА

Будапешт, Мадярщина. — Минулого тижня суд у Будапешті судив молодого мадярського видавця, якого обвинувачували за напад на двох поліціянтів під час демонстрації в оборону прав людини. Як повідомляють західні кореспонденти, до судової зали прийшло понад 100 мадярських дисидентів, які симпатизували підсудним, Габором Демським. Його засудили на шість місяців тюрми.

Знаменитим у тому процесі був факт, що біля 100 симпатиків прийшли на суд і демонстративно виявляли свою симпатію до підсудного. Згаданий видавець

зізнав, що його збила поліція до несприятливості, перетримала в шпиталі кілька днів тільки тому, що він домагався звороту деяких рукописів. Він є власником видавництва „АБ“, що друкує „неофіційну літературу“, дуже часто критично наставляє до комуністичного уряду в Будапешті.

Журналісти, яким дозволено бути на суді, інформують, що хоч в Мадярщині не було Гельсінкської Групи, тепер починають творити гуртки, які критикують деякі потягнення уряду, покликуючися на конституцію країни та на Заключний акт Гельсінкських угод.

У СВІТІ

ПОНАД 5,000 КОМУНІСТИЧНИХ партизанів та їх прихильників здалися властям у четвер, 22-го грудня, в північному Таїланді під час формальної церемонії. Офіційні представники заявили, що церемонія була організована для понад 20,000 добровольців оборони та для молоді на стадіоні у провінції Нан, біля кордону з Лаосом. Як відомо, на початку цього року інша велика група лівих партизанів також залишила боротьбу в джунглях і здалися властям, але цього разу це була найбільша група. Провінція Нан була останньою комуністичною фортецею у північному Таїланді. Злача цієї групи означає припинення партизанської війни на півночі країни. Офіційно повідомлено також, що приблизно 1,200 комуністичних партизанів продовжує ще боротьбу на півдні Таїланду.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Швеції заявив у четвер, 22-го грудня, що шведський уряд видавлив Шведів двох совєтських „дипломатів“, обвинувачених у шпигунстві. Речник уряду Ляос Ляоньбака сказав, що шведська поліція вже раніше повідомляла міністерство про „певну совєтську шпигунську діяльність“ у Швеції. Потім речник додав, що це одного совєтського громадянина попросили покинути Швецію. Речник не назвав прізвищ трьох виданих совєтських шпигунів.

АМЕРИКАНСЬКУ МОРСЬКУ піхоту та французьких парашутистів попередили в четвер, 22-го грудня, покинути Ливан на протязі 10-ох днів або в протилежному випадку опиняться наразеними на бомбові напади такої сили, як „правдивий землетрус під їхніми ногами“. Попередження зробила невідома особа телефоном, яка заявила, що належить до тої групи, яка виконала попередні напади на американців та французів. Незнайомий сказав, що він говорить від імені групи „Ісламська священна війна“.

ВИСОКІ МОРСЬКІ хвилі пронеслися по Венеції в четвер, минулого тижня і залили 40 відсотків всієї площі міста. Офіційні представники міста повідомили, що вода залила будинки в нижчих місцях Венеції, включаючи площу св. Марка. Крамничі на першому поверсі зачинили, і передсвіткова торгівля припинена. Міські власті заявили, що ця повинь є найбільшою за останні кілька років. Вода піднялася на чотири футу вище рівня моря.

КРАЇНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО спільного ринку вирішили не поновлювати економічних санкцій проти Совєтського Союзу, які були встановлені 1981 року після введення військового стану в Польщі. Високий представник економічного об'єднання заявив: „Жадна з країн-членів не хоче поновити санкцій в 1984 році, тому вони припиняються в день Нового року. Спеціального повідомлення не буде“. Санкції відносилися не тільки до експорту, але також і до імпорту.

Ю. АНДРОПОВА НЕ БУЛО

НА ПЛЕНУМІ

Москва. — Совєтський лідер Юрій Андропов, який не появлявся публічно вже понад чотири місяці, знову не брав участі в понеділок, 26-го грудня, на пленумі центрального комітету комуністичної партії. Звичайно присутність генерального секретаря, яким є Андропов, обов'язкова на таких пленумах, але серйозна хвороба не дозволила йому бути на пленумі.

Не зважаючи на відсутність Андропова, пленум схвалив декілька важливих персональних змін в партійній ієрархії: чотири прихильники Андропова були назначені на високі пости у керівництві партії.

На пленумі була прочитана доповідь від імені Андропова, в якій хворий совєтський лідер між іншим сказав: „Я глибоко шкодую, що тимчасові причини не дають мені можливості бути присутнім на пленумі“.

Закордонні дипломати в Москві говорять, що не перший раз совєтська комуністична партія признає відсутність свого лідера на такому важливому пленумі центрального комітету, який складається з понад 300 членів і який ніби є суверенною керуючою установою між з'їздами партії, які нормальні відбуваються через п'ять років.

На протязі останніх сімох тижнів Андропов уже другий раз був відсутній на важливих імпрезах совєтського календаря: 7-го листопада він не був на святку-

ванні жовтневої більшовицької революції, а тепер на пленумі партії. Тоді його відсутність оправдували простудою.

У Москві вже місяцями ходять чутки, що Андропов серйозно хворий на нирки. Хоч хвороба породжує непевність його перебування як активного лідера при владі, на пленумі його становище відчувалося мішаним і навіть підсміяним. У доповіді тексті його промови, який був прочитаний для присутніх і переданий дипломатам, ще раз підкреслювалося недопустимість послаблення зусиль на збільшення економічної продуктивності.

Політичне становище Андропова також скріплена назначенням чотирьох високих партійних діячів, прихильників Андропова, на важливі пости в партійній ієрархії в політбюро та в секретаріаті партії. Повинні членами політбюро стали 70-літній Михайл Соломенцев, голова контрольного комісії партії на місці померлого Арвіда Пельше, і 57-літній Віталій Воротицький, який займає місце Соломенцева на посаді прем'єра російської федерації. Віктор Чебріков, якому 60 років, керівник КГБ, обраний кандидатом у члени політбюро. Центральний комітет також затвердив назначення 63-літнього Єгора Лігачова секретарем секретаріату центрального комітету партії.

В АМЕРИЦІ

ЧИ БАГАТО ЛЮДЕЙ вітається в світі свободою? Відомі американська дослідницька установа Фрідом Гавз, що міститься в Коннектикуті, підрахувала, що з 4,6 мільярдів людей на землі лише третина живе під справжньою свободою, а 2 мільйони людей живе під гнітом, або під брутальним тиранієм, — пише „Ю.С.Нью енд Ворлд Ріпорт“ з 26-го грудня.

ХОЧ БОРОТЬБА З ЖИВАННЯМ наркотиків ведеться постійно й гостро в ЗСА, то все таки Америка веде перед в уживанні марихуани і кокаїні, що дало підставу відомому соціологові й психологові з Мічиганського університету Ллойдові Джанстонові сказати: „Я не знаю іншої країни, крім Америки, де майже дві третини всіх учнів вживали б наркотики, заки вони скінчать середню школу“.

БОРОТЬБА УРЯДУ проти абортів не дає бажаних йому результатів. Підраховано, що в ЗСА річно мають місце 1,6 мільйона абортів і їх число зростає, з чого задоволені т. зв. феміністки, бо вважають, що „кожна жінка має право сама розпоряджатися її тілом“. Противники ж абортів називають цю медичну процедуру усування небажаного плоду — убивством.

УРЯД У ВАШІНГТОНІ дуже журиться так званним „протіканням“ до преси й до чужих різних агенцій багатьох важливих і вражливих — повідомлень і відомостей. Тому дуже велику кількість таких матеріалів позначає Уряд печаткою, що це „засекречені“ матеріали. Але це не спинає „протікань“, чому не дуже можна дивуватися: в Америці чотири мільйони американських різних вищих і нижчих службовців та офіційних осіб мають доступ до цих „класифікованих документів“. Президент Рєрен пропонує бодай піддавати цих працівників „пробі правдолюбності“, але Юнія цивільних свобод та інші, переважно ліві організації уживають таку запобіжну охорону американських інтересів — „порушення особистої свободи“.

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОНІЧНОЇ технології дійшов у ЗСА тепер таких висот і все збільшується, що вже не здається фантастикою твердження, що добрий „електронічний баф“ (одержима людина електронікою) може з допомогою відповідних маносніських мікроскопів і суперчувливих лазерських „сенсорів“ — „підслухати навіть тиху розмову будь-де, будь-коли, будь-яко“. Це все страшно радує учених, бо це прогрес, що дає необхідні можливості для „ощасливлення технологією людства“. Але багато хто цим розвитком журиться: такі винаходи швидше потрапляють до злочинних рук, а не до рук праведних.

ЯКЩО ПІД ЧАС СНІГОВОЇ бурі людина застукана в дорозі і авто не хоче або не може далі їхати, знавці цих справ радять лишатися в авті, де рятівничі чинники можуть швидше таких подорожніх знайти. Мотор авта можна вживати, щоб нагрівати авта всередині, але треба обов'язково дотримуватися таких трьох запобіжних заходів: тримати вікно, що не проти вітру, відчиненим трохи; промишати цю певний час ззаду авта руру, якою відводяться з мотору газу, і влучати мотор помірковано, щоб не зжувати бензину понад міру, не знаючи, як довго доведеться чекати в холоді на рятуюн.

ІЗ НЕСПОДІВАНІМ і сильним похолодінням та різким вітром багато у пресі пишеться тепер про запобіжні заходи, які слід поробити подорожнім і теж по домах, щоб ця погана погода не пошкодила здоров'ю. Як відомо, кожної зими приблизно 450 американців умирають від надмірного холоду, згідно з підрахуванням Крайової служби погоди. Тому ця ж служба радить бути приготувані до того, що кілька днів доведеться сидіти вдома, без можливості вийти через сніг, воду тощо; треба мати у хаті батарейки, свічі і радіоапарат з батарейками, якщо б електричний струм припинився. Слід тримати комин у вітальні (якщо він є), як і піч на дереву чи якийсь огрівний готовими для вжитку, зробивши добрий запас палива для цих печей. Обов'язково треба вдома мати запаси їжі особливо такої, яку можна їсти без готування її на печі чи у печі; слід теж мати харчі, які не псуються без холодильника.

СВОБОДА

FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check of money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція не відповідає за зміст наданих матеріалів. Незаповнені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг. Допущення задрозсаву коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Фільмовий артист-патріот

Один із найпопулярніших і найкращих американських фільмових артистів, Боб Говп відлетів до Ливану на чолі зібраного ним гурту фільмових артистів і зірок, щоб на Різдво розважати перебуваючих там 1,800 американських морських піхотинців. Він робить те саме за Другої світової війни, за Корейської і за В'єтнамської війни — він почував собі і тепер просто за свій моральний обов'язок, не вважаючи на своїх 80 років, полетіти на роздотрий громадянською війною і жахливими актами терору терен Ливану, щоб розважати воїків у Різдвяному часі. Знаючи психіку молодих воїків і те, що їм особливо подобається, він приєднав до тієї 6-тичленної дружини таких добровільців, як минулорічну і цюгоричну красуню, "місс Америки". У цій дружині є й славетний співак і другий біля нього артист-комік. Повіз із собою 140,000 шоколадок вагою 3,000 фунтів, дарованих однією фірмою, як теж тисячі фунтів різних дарунків. Американське військово-летунство дало безплатний транспорт, всі учасники тієї виправи — виступають безплатно.

З уваги на затруєні тероризмом відносини в Ливані — вистави для воїків будуть відбуватися на чердаках американських літаків-бомбардерів "Ай-зенгавер" і лінійного корабля "Нью Джерсі", і воїків, стаціонарних в Беїруті, будуть перевозити туди гелікоптерами. Але Боб Говп наполягає, щоб такі полетіти бодай на найкоротший час до головної квартири морських піхотинців на летовищі в Беїруті, щоб кожному воїкові стиснути руку і дати свій автограф.

Це ніби дрібна річ, проте характеристична для глибокого патріотизму цієї людини в поважному старшому віці, який думає тільки про те, щоб на Різдво дати щось із себе, щоб своїм талантом і своєю грою зробити приємність воїкам, з-посеред яких уже кругло 250 згинув з ворожої руки. Члени дружини, яку він організував, молоді красуні, співак, артист-комік, заявили, що почувати собі за честь, що Боб Говп запросив їх товаришити йому до Ливану з такою шляхетною місією.

Такі акти патріотизму, не словесного, а ділом, мусять захоплювати всіх, молодих і старих, бо що може бути кращого і більш гідного похвали, як не дивлячись на загрозу свого життя, на труд і невідомість, — принести воїкам собою дарунків на Різдво Христове?

АМНЕСТІЯ, ЯКУ ПРОГОЛОСИЛИ керівники хунти у вересні самі на себе за вчинені ними та їх підручними, злочини в кампанії 1970-их років проти лівих сил в Аргентині, була скасована в четвер, 22-го грудня, новим конгресом країни. Сенат одностайно схвалив постанову, яка проголошує цю амністію, "незаконною і безповоротно скасованою та недійсною". Палата представників уже перед тим схвалила цю постанову. Президент Рауль Альфонсін запропонував її та відразу підписав, і вона стане законом. Військова хунта самоанулялася, щоб уникнути суду, переслідуючи члени розслідування справ військових, поліції та урядових агентів за бивство, викрадення, катування та інші злочини, які були вчинені під час кампанії проти лівих сил.

Яків Сусленський

ІЗРАЇЛЬ ШАНУЄ

ПРАВЕДНИКІВ

В Єрусалимі, 23-го жовтня, 1983 року, в Інституті пам'яті жертв нацизму і героїв опору — Яд Вашем — відбулася урочистість посадження дерев у алеї "Праведників світу". Урочистість була присвячена не окремій особі — Праведникові, а цілій групі осіб, зібраних разом за національною ознакою. Героями дня в цей день були українці, які в роки гитлерівського панування на Україні, з ризиком для себе і для життя своїх криваних, а дехто і жертвуючи життям, рятували живих від винищення. Здається, що така імпреза, такий захід відбувся вперше. Її метою було показати, — що поряд жахливих і ганебних вчинів (воїни мали місце на українській землі і часом при участі українців), як жидівський геноцид, було серед українців чимало високогуманних і мужніх людей, які заслужили собі в житті на призначення, відданість і світлу пам'ять. Цей захід ще раз підтверджує той факт, що це глибоко-помиловко огулом ганьбити всю націю за злочини її окремих осіб, груп або навіть значного числа представників тієї чи іншої нації.

Коли чуєш фразу: "Українці були гірше німців", — то дивуєшся з цього поверхового і абсурдного осуду, хоч я і допускаю, що особистий досвід деяких живих дає їм право на таку репліку. Українець — жидофоб, українці — Праведник, обраний у своїх найкращих почуттях, якщо і його вальє в одну купу, узагальнюючи всіх, ставлячи його на ту саму площину, на якій стоять ті українці, які "були гірше нацистів".

Цілком зрозуміло, що той хто вислужується, завжди гірший за свого хазяїна. Хіба ж жид-чекіст, або жид-поліцей були менше люді, чим ті їхні співробітники з пануючої нації? Така вже природа тих людей, які йдуть на такі посади. До речі, як жиди так і українці присущі і характерне рівне відношення до своїх

Свята вона чи не свята, мабуть радше чортова, бо завдала Америці вже дошкульних утрат. Кілька десятків убитих в руїнах американської амбасаді в Беїруті, дві й півсотні воїків морської піхоти в атаці на казарми біля бейрутського летовища, останньою атакою на американську амбасаді в Кувейті. Коли кому мало доказів, погляньте на цементові барикади під Білим Домом, біля входу до департаменту стейту у Вашингтоні, зверніть увагу на оборонні заходи в Пентагоні, на фортифікаційні заходи довкола американських амбасад у цілому світі. Війна в ході. Атака не палестинців, чи сирійців, чи кадафістів, а зачаток війни світу Ісламу проти Америки.

Американські засоби комунікації говорять і пишуть, що цю атаку веде "група", свята війна "фанатичних самогубців, інспірована аятолою Хомейні, і підтримувана сирійським урядом. Це тільки частина правди, бо підгрунтя цієї акції далеко не легке і грізне, якого не можна вважати, і якого не зніщати гарматами з воєнних кораблів, чи бомбардуваннями.

Концепт "святої війни" сягає VII сторіччя. Творцем ідеї був сам пророк Мохаммед, а місцем де воїні зродилися — Мекка. На початку VII сторіччя Мекка була торговельним центром на шляху між південним берегом арабського півострова і Сирією. Це було багате місто. Рядилися наміри багатьох родів. Їх релігія була мішаниною пантеїзму і своєрідних принципів чеснот. Під впливом юдаїзму і християнства по-

Микола Бараболяк

„ІНАД" — „СВЯТА ВІЙНА"

чала, однак, проникати в Мекку біля 750 року прийшла династія Аббасидів у Багдаді, і кордони імперії поширилися на протязі наступних сторіч від Індії до Гібральтару. Годі переповідати історію походу і здобутків визнаючи ісламу, хіба згадати про світлий іх період за часів Саладина, який до нині вважається національним героєм Сирії, бо за його правління Дамаск став символом колишньої слави держави арабів про віщо свідчать такі пам'ятки як слава мошея Юмайдів у цьому місті.

Тут доходить до ролі Сирії і амбії нинішнього її володаря — Асада. Нинішній Ливан і Палестина були колись частиною „Великої Сирії". До кінця Першої світової війни всі ці землі були об'єднані під турецькою владою. Кордони між Сирією, Ливаном і Палестиною — не існували. Між двома світовими війнами мандатні держави повстановлювали штучні кордони і повторили малі держави, для одного народу арабів. Ливан зробили окремою державою головно для охорони християн (маронітів), що їх мусульмани, головні шіїтські друзі, жорстоко переслідували. Ливан тримався доти вкупі доки палестинські „діпністи" не переважили сили визнаючи ісламу і не підірвали тим ісламський елемент, якому ніколи не була по нутру перевага маронітів у ливанському уряді.

Сирія зовсім не криється з тим, що її завданням є

перевороту колишні кордони „Великої Сирії" і „визволити" мусульман Ливану з-під контролю маронітів. Сирія окупувала в 1976 році східно і північну частину Ливану, на підставі мандату арабських країн із метою охоронити маронітів перед атаками зі сторони шіїтів. Обороняючись перед перевагою шіїтських елементів (і палестинців), частина маронітів з-під стьгів нинішнього президента Гемаеля і його батька Пера, піддалися під тиху протекцію Ізраїля. Це наставило проти Гемаеля всіх мусульман (в тому теж маронітів з-під стьг колишніх претендентів Френджі і Шамуна), і так розгорілася нинішня війна в Ливані всіх проти всіх. Америка взяла собі за шль сплати прихильності Ізраїлю уряд Гемаеля, що має мінімальні вигоди на успіх, бо мусульмани вважають, що все що Америка робить, діється в користь Ізраїля. Мусульмани ідентифікують Америку з Ізраїлем, і таким чином Америка придала собі клеймо „ворога" на цілому Близькому Сході.

Донедавна не було драстичних виступів проти Америки, бо були надії на якесь мирне полагодження близькосхідного питання при допомозі ЗСА. Останньою головною завданням затиснення зв'язків між ЗСА і Ізраїлем та їхньої мілітарної співпраці в поборюванні ісламської реbelie, посилюється концепт „святої війни". Американська преса має рацію, коли пише, що правдєрєдє цієї війни в хомейніському ісламі. Він започаткував цю війну за захопленням закладників у Теграні з метою понизити (Закінчення на стор. 4)

периоду статті Г. Костюка є більше критичні та аналітичні, пізніше є більше підсумовуючі, описові. Цей другий період виявляє Григорія Костюка виразно, як історика літератури. Це замітно навіть у статтях про поодиноких авторів, а зокрема в підсумовуючих оглядах, наприклад, про нашу літературу від 1917 до 1967 років, чи в дуже солідній описі еміграційної прози за 1966 рік, чи широкій аналізі її підсумованні еміграційної літератури від 1954-1969 років. Ці статті не тільки дають нам повне оцінення нашої літературної діяльності — але також стають підставою для історії нашої літератури.

Під оглядом видання — можна мати побажання до видавництва, щоб такі збірники були редактовані, щоб не було повторювань інформації зі статті до статті (які були оригінально друковані окремо). Тому, що вартість книжки є абсолютно під оглядом історії української літератури — у такім виданні є також необхідний індекс авторів та творів.

Самого автора, проф. Григорія Костюка, можна тільки привітати з цим ювілейним виданням, яке є одним із великого числа його друкованих праць, і солідного вкладу в наше літературознавство.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Під враженням картин Гіліцинської

У нас, у Філадельфії, завелася мода на часті, а то й, можна сказати, зачасті триденні виставки. Колиш було такі виставки, що їх улаштував місцевий Відділ ОМУА більш-менш один раз на чвертьроку у власній галерії. Звичайно тривали від двох до трьох тижнів. Відкриття довершувалося хтось із місцевих мистців, більшістю проф. Петро Мегик.

У вступному слові ви не тільки отримували біографічні дані експонованого мистця, але й характеристику його творчої праці та доводувалися до його мистецької осяги. Це був такий текст, що не дивно, що його ви на другий чи третій день могли побачити на сторінках нашої преси.

Від декількох років образотворчі виставки перенеслися до УОК Центру, положеного в одній із крашких дільниць міста, хоча виставкова зала ще покищо немає належного освітлення, що для експозиції, це перша необхідність.

В УОК Центрі відкриття довершувалося рідко коли мистець, більшістю хтось із організаторів і хоча прослуханий вами текст, не дає повного образу про мистця, то все таки „слово" припадає вам до влободі, головним чином тоді коли ви чинить Люда Чайківська тут і там урїзноманїтїючїм свій текст культурним дотепом; інші роблять це офіційно, звичайно дуже коротко.

Подібно мається справа з фаховими рецензентами. Місцеві мистці й інструктори УМ Студії (в Пенсильванській Академії викладачів називають інструкторами), відомо, видають широкомпропаганді „Нотатки з мистецтва", значить є кому написати рецензію, та щось чомусь уперто з-під їхнього пера рецензії не появляються, а тому, щоб не було так, що інколи буває з актором, що сходить із сцени без однісного оплеску, саме із-за цього час до часу відгукується на місцеві образотворчі виставки звичайний кореспондент.

У днях 2, 3 і 4-го грудня ц.р. у Філадельфії, в УОК Центрі відбулася виставка картин Роксолани Гіліцинської. Виставку відкрила Оксана Фаріон, голова 90-го Відділу США. У свій час мисткиня мешкаючи поблизу Філадельфії, була якимраз членкою цього Відділу.

Оце вже одинадцята виставка Гіліцинської. У цьому році на образотворчому Фестивалі стейту Огайо, вона здобула перше місце. Попередні її нагороди — дві в 1980 і чотири в 1978. В УОК Центрі мисткиня виставила 46 картин.

Гіліцинська належить до того роду мистців, що хоч розвивався її малярський

талант у періоді розпаношених різнх „ізмів" і в цьому періоді вона проходила свої малярські студії (малювала двома вищими американськими мистецькими шкілами), та все ж приваблювала її пишнота барокко, чарівність ренесансу і великі майстри кисти малої Фляндії. Це не означає що мисткиня стає уже вертеними шляхами. Щоправда вона подібно, як Галіна Мазена чи Любослав Гуцалюк цупко тримається вибраного нею способу малювання, своєї, так сказати б, манери, а не так, як це робив — скажімо — Марсель Дюшам, що йшов від імпресіонізму по черз пошуку в кубізм, футуризмі до дадаїзму та сюрреалізму й експериментів, що нібито маніфестують необмежену свободу мистця.

Картини Гіліцинської різноманітні — мертва природа, квіти, а надусе пейзаж, до якого вона має якесь особливе відношення. З одного боку її властивий розмах, широта, любов і відчувача простір, насичений життям, як, наприклад, її „Білі птахи", що здалеку скидаються ні то на голубів, ні то на гусей. З другого боку, як пост любостеся „Ахолопейкою", „Барвінком", „Грибочками", „Листям" з ігровою, якимсь кущиком чи квітком поблизу якого жде жерецька. З таких етюдів на мініатюрному плері часті-густо постають у неї мистецькі цікаві картини, навіть більшого розміру.

Як мистець різних жанрів у неї не бракує картин з фігурами — „Балетниця", „Хлопець з тюльпанами", „Дівчина з Перу" з відверненим обличчям, бож такий там звичай.

Мистецький вислів Гіліцинської, а в парі з цим і її пошук на першій меті ока спокійний, та все ж під поглядом натури динамічний.

У її картинах помітні лад і преціяція вислову, у висліді чого малярська якість її творів висока. Імпонує вона композиційним і кольористичним розв'язанням. Ошадна під поглядом кольористичної гамми. Дивлячись на деякі її картини з дальшої віддалі, виглядають монохроматичні, та це лише ілюзія створена відповільним розташуванням барв. Балляс теплий і зимний кольори помітний сливе у всіх картинах. Технічна завантованість зумовлена сильними підвалинами малярської освіти. Та надусе впадає у вічі її непересичений талант і добрий естетичний смак. Її малярські осяги (м. і. чотири широковідомі галерії виставляють її картини постійно) оперті на досвіді і наполегливій над собою праці.

Яр. К-ий

службових обов'язків. У одних і других, як, мабуть, ні в якого іншого народу, спостерігається різке розмежування: якщо негідник — то виключний (скінчений негідник), якщо праведник — то святий. Але за деревами треба вміти бачити ліс. Первочинною катастрофою є німецький нацизм. Все інше, яким людом і жорстоком воно б не виглядало, — все це лиш похідне, привнесене.

Я не буду в цій статті вдаватися в причини, які обумовили гостроконфліктні і неприязні жидівсько-українські відношення. Ця стаття є про українців-праведників, про українців-героїв, зрозуміло, про героїв нашого часу, і про відданість до них, про віддану пам'ять їм від жидівського народу. Три роки тому, коли я переглядав списки Праведників у Яд Вашем, я здивувався, що так мало серед них було українців, всього три-чотири прізвища. Мені відповіли, що, видать, і не було більше, не виситави ж ім із пальця українців-праведників для поміщення їх в стінах Яд Вашем, якщо їх не було в реальному житті. Я ж зробив постанову: „не виситави із пальця", а вирушив у тяжкі і довгі пошуки. Сороч років минуло з тих страхітливих подій. Вже при житті нема багатьох живих, врятованих українців, ні самих рятівників. Їх свідчення поховані разом з ними.

Знову інші склали описи своїх митарств, серед яких рятівники — лише епізод, і передали в Яд Вашем або в музей „Лохамей Агетат". Там вони в архіві і спочивають, очкуючи майбутніх істориків. Є і такі мої земляки, в яких не зник совєтський комплекс страху: „Непопулярно, мовляк, добре відгукуватися про українців; якщо розповідати похвално про українців-рятувальників, ану ж позбавлять мене пенсії...". А скільки є недбайлих і невдячних живих. Багатьом ніколи, брах часу зайнятися цією справою і вони відкладають її на „потім". Деякі з врятованих займають в Ізраїлі високі пости і воліють зберігати мовчання знову ж таки через непопулярність українського імені в жидівському світі. Є ще більше інших причин. І нарешті, основний масив живих, що їх врятували українці, все ще проживає в ССРСР, а совєтські власті ставлять перешкоди отриманню відомостей від них про їх рятівників. Рятівників жидів в ССРСР не вважається подвигом, героїчним вчином.

І ось, урахувавши всі ці обставини, я за короткий строк знайшов понад сто живих жидів, яких врятували українці. Вже признані „Праведниками світу" декілька

десятків українців. Ще два десятки справ перебувають у процесі обробки у відділі „Праведників світу" при Яд Вашем. Приблизно п'ятдесят свідчень підготовляю я сам для передачі в Яд Вашем. Виглядає на те, що крига скресла (лід рушив), наступила відлига.

23-те жовтня 1983 рік, 11-та година перед обідом. Яд Вашем. До Залі Пам'яті напливають люди: жиди врятовані українцями, співробітники Яд Вашем, колишні в'язні Сіону, члени Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків, представники радіо, рідні врятованих, друзі і просто глядачі. Українців репрезентує о. Казимир Рошко, настоятель Центру Юного Хреста в Назареті. Нема тут тільки героїв дня — рятівників. Із восьми українців — Праведників нема в живих п'ять: Яків Сухенко разом зі своїм товаришем Іваном Шевченком (Іван Шевченко ще покищо не признаний „Праведником світу") були розстріляні в Києві в 1943 році за те, що переховували жидів; Віктор Гладенко помер в 1946 році; подружжя Ніженків і їхньої доньки Віри також нема серед живих. Решта рятівників: Методій Ліппа, Палагея Мельник і дочка Ніженка — Лена — живі, але зв'язок з ними утруднений. Враховуючи неможливість для цих рятівників прибути зі Совєтського Союзу через урядову відмову, Яд Вашем дав дозвіл, як виняток, що садитимуть дерева врятовані цими „Праведниками", або ж дерева садитимуть ті особи і з-поза врятованих, яким дали названі Праведники таке уповноваження.

Церемонією керував завідувач відділу „Праведників світу" д-р Мордехай Палдієль. Слідом за ним в „Залі пам'яті" входять жиди, врятовані українцями: д-р Мір'яма Ришер, Малка Коен-Гладенко, дружина покійного Праведника, яка спеціально приїхала для цієї мети в Ізраїль із Америки; її дочка Діна Гітманн Яків Менекер і Яків Калиновський. За врятованими в „Залі пам'яті" уводять: о. Казимир Рошко, колишній в'язні Сіону Гігель Бутман, Шошана Фішер, Ефім Вольф, Соломон Дрезнер, Ліпа Фішер, члени управи Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків проф. Міхал Френкін; Юрій Пустовоїт, пресдідник Тель-Авівського Товариства ЄУЗ; Александер Брагінський, пресдідник голови відділу Товариства ЄУЗ Натані, та інші.

В залі напівсвітло. Назви жахливих місць винищення жидів — „Освенцім, Майданек, Берген-Бельзен, Бабин

Яр, Понарі та інші, нагадують про страшну трагедію жидівського народу. В скорбній тиші лунають слова д-ра Палдієля: „Друзі, ми зібралися в цій „Залі пам'яті" в Яд Вашем, щоб освітити пам'ять жертв Катастрофи. Сьогодні ми вшануємо „Праведників світу", синів і дочок української нації: Якова Сухенка, Віктора Гладенка, Методія Ліппу, Палагію Мельник, Методія Ніженка, Євфросину Ніженку, Лену Ніженку і Віру Ніженку, які, ризикуючи життям, врятували наших братів і сестер у безпелі. Я маю шанувати д-р Мір'яму Ришер, паню Коен-Гладенку і Діну Гітманн, та Якова Менекера і Якова Калиновського, — які репрезентують своїх добродичів, а також попросити о. Казимира Рошко, Аврама Клевана і Якова Сусленського приєднатися до мене для проведення цієї церемонії".

Всі з названих зійшли до місця „Вічного вогню". Розпочалася молитва. Її звуки доводять до глибини душі і мають силу, здається, зворушити навіть бездушні каміння. В залі — чудова акустика. Жінки, які стояли поруч, не можуть стримати ридання. Молитва закінчена. Промовляє д-р Палдієль: „Коли ми запалюємо вічний вогонь у цій „Залі пам'яті" перед священними останками наших мучеників, ми послудуємося зі священною пам'яттю про шість мільйонів людей, які померли мученицькою смертю від рук нацистів і їхніх колаборантів; послудуємося з пам'яттю про жидівські громади, зруйновані злою спробою вивести з корінням ім'я і культуру Ізраїля. Ми пам'ятаємо з благоговінням героїчну і вперту боротьбу багатьох з Дому Ізраїлевого на порозі руйни. І ми також пам'ятаємо „Праведників світу", які з ризиком свого життя рятували жидів від переслідувань і смерті".

Авраам Клеван читає Кадіш (молитву за померлих). Перша частина ритуалу закінчена. Процесія скеровується до місця посадки дерев попри свійкий музейний експонат — човен, що поставлений на п'єдесталі і символізує врятування даними жидів Даниї в період Катастрофи. Біля вкопаних для садження дерев ямок д-р Палдієль говорить про символіку посадки дерев і покликється на Біблію. Потім він вказує на дві крайні музею Яд Вашем: залі жайхт, скупчення залі, і сад Праведників, який оточує все навколо, символізуючи добро.

(Продовження буде)

Сиракюзька громада вшанувала пам'ять жертв голодомору в Україні

Сцена під час вшанування жертв Великого голоду.

Заходами Громадського комітету для відзначення голодомору в Україні та при співпраці Комітету Поневолених Націй, в неділю 30-го жовтня, відбулася у місцевому Українському Народному Домі друга частина відзначення цієї сумної річниці. Перша частина, для української громади, відбулася у травні цього року, і про це писала місцева американська та українсько-американська преса, інформувала про неї також телевізійна мережа.

На осінь заплановано другу частину відзначення у формі демонстрації та відповідної програми в Сиракюзі. Захди для американської публіки. З цього плану прийшлося, однак, зрезигнувати з огляду на опрацьований брак віри Громадського комітету у загальногромадську підтримку такого проекту. У висліді вирішено обмежитись до відзначення 50-ліття голодомору у власній громадській інституції.

Уся програма була передбачена для наших американських сусідів і відбувалася англійською мовою. На роковини голодомору запрошено багатьох визначних американців. Відповідні інформаційні матеріали про український голодомор підготував проф. д-р Іван Гвозда, голова Громадського комітету та вислав їх до всіх запрошених гостей, до усіх місцевих газет і телевізійних станцій. Про відзначення голодомору інформували українську громаду, крім афіш, відповідні листочки у церковних бюлетенях тощо.

Меморіальна програма для вшанування мільйонів жертв російського голодомору в Україні при виповненні публічною залі почалася висесенням прапорів поневолених націй: литовського, лотиського, мадлярського і польського. За ними йшли прапори українських організацій: СУМ-а, Пласту, ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ. Після презентації прапорів американської гімни співала Джойс Кіч, а український підхопила наша публіка.

Відповідну молитву з нагоди 50-ліття голодомору провів о. Богдан Кінь. Потім д-р Іван Гвозда привітав святочну громаду та присутніх гостей нашої громади, і в короткому слові вказав на причини трагедії в Україні та важливість відзначення роковин цієї жахливої події. Коротким словом виступив опісля проф. д-р Антоні Бускаррен, голова комітету Поневолених Націй.

Головним американським промовцем у нашій програмі був член Конгресу США, Джордж Ворлі, який вивів добру обізнаність із як заявив, варварським актом Кремля в Україні 50 років тому. Злочини Советської Росії над українським народом повинні бути пересторогою для нас усіх тепер і на майбутнє, щоб не повторився більше ніколи.

Під час програми звертала на себе увагу присутніх відповідна декорація сцени та викликала жалобний настрій. На чорному тлі висів золотий тризуб, а біля нього напис — 1933-1983. Під ним українське поле символізували колоски пшениці та червоні маки.

На родючому українському чорноземі прислана Росією голодна смерть збирала своє живило. Росія відплатила Україні помстою за визвольну війну, за змагання до волі, до самостійності. Особливий настрій викликав струнний квартет сиракюзької симфонічної оркестри під керівництвом концертмайстра Андрія Заплатинського. У його виконанні були два твори, що надавали почуття суму і жалоби, а саме: „Американський квартет (дуги та чистий муз. Дворжака та „Адажю для струнних інструментів“ Семюела Барбера. Слід згадати що, розуміючи важливість і глибину відзначення українського

голодомору, наш земляк-концертмайстер А. Заплатинський взяв участь у нашій програмі безкорисно.

Вплив музики викликає глибокі почування, сьогодні він викликав настрій жалоби і тривоги. — відмітив у своєму слові посади міста Лі Александер. Говорячи про мільйонів жертв українського народу півстоліття тому, він відзначив також нове нещастя в Україні у зв'язку з затрусенням ріки Дністер, нещастя, яке приписав колоніальній господарі Росії на українській землі. З нагоди відзначення річниці посади Лі Александер прочитав і підписав відповідну прокламацію та проголосив невідому, 30-го жовтня, меморіальним Днем Великого голоду в Україні на терені нашого міста.

З коротким словом виступив також староста повіту Онондага Джон Молрой та прочитав підписану ним прокламацію Тисячі Поневолених Націй.

Прокламацію губернатора Нью-Йоркського штату Маріо Комо з нагоди Тисячі Поневолених Націй прочитав Роберт Борншевський, представник польської громади.

Палке слово сказав Марк О'Коннор, син одного із засновників Тисячі Поневолених Націй, відомий правник і оборонець оскаржених у співпраці з німцями українців та прочитав прокламацію президента Рональда Регена з нагоди Тисячі Поневолених Націй.

Прокламацію Президента з нагоди 50-ліття голодомору в Україні прочитав д-р Іван Гвозда.

Головним доповідачем українцем був інж. Богдан Федорак з Дітроїту, який навістив українське розуміння трагедії відзначеного голодомору. Після нього з коротким словом виступили представники поневолених народів, які співзвучаючи українцям у їхній трагедії, наголосували наслідки поневолених їхніх народів російським советським імперіалізмом. Між ними були представники таких народів: Мадярщини, Тибету Гелч, Польща - Роберт Борншевський, Литва - Френк Петраскас, Латвія - д-р Майя Кінкілі.

Особисто вітав жалобну громаду Мелвін Н. Зіммер, стейтвий депутат законодавчої палати. Листовно вітав українців стейтвий сенатор Тарк Ломбарді. Своєю присутністю на залі мільйонів жертв „забутого голодомору“ вшанували ще такі представники міста і влади: Джон Ділон, повітовий шериф; Едвард Новаковський, член міської ради; Едвард Раєн, повітовий законодавець; Томас Янг, директор стейтвотвиставки; Рой Бернгард, муніципальний контролер; Кеннет Мокшицький, заступник посади міста; Роберт Срогі, міський суддя.

На кінець святочної програми присутні хвилиною мовчання вшанували мільйонів жертв російського імперіалізму в Україні та вислухали прощальну мелодію, що її виконала на трубі інж. Орест Гришчик.

В окремій залі Громадський комітет, після меморіальної програми, гостив коктейлем запрошених гостей-американців.

Вшанування пам'яті жертв російського голодомору в Україні знайшло прихильний відгук у місцевій американській пресі (дві статті) та радіо (інтерв'ю на двох станціях); про нього згадували дві телевізійні станції тощо.

Сиракюзька громада гідно та величаво відзначила трагічну подію в історії свого народу. Школа лише, що такі не вся патріотична публіка вважала необхідним це зробити, шкода такої, що не було поміж присутніми багатьох свідків Великого голоду. А повинні були бути.

Микола Дупляк

Відбулось посвячення пам'ятника на могилі мистця П. Андрусєва

У суботу, 19-го листопада ц. р., посвячено пам'ятник на могилі відомого мистця сл. п. Петра Андрусєва, в українському пантеоні в Бавнд Бруку в присутності багатьох приятелів і знайомих, яких запросила дружина покійного мистця Наталія Андрусєва.

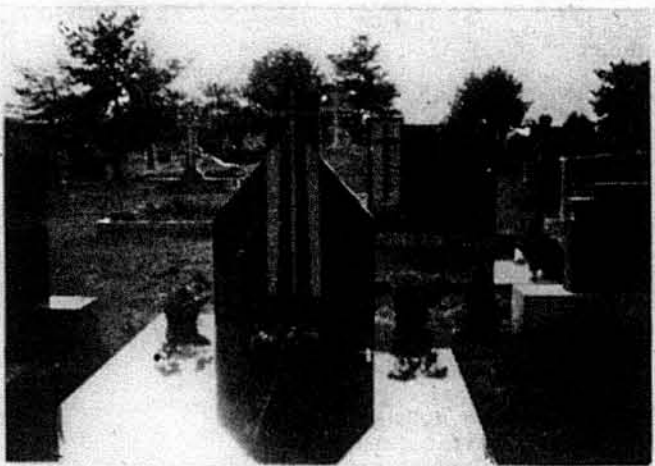
У посвяченні пам'ятника взяли участь Володимир Дідович, о. митрат Артимій Селіпін, о. митрат Ігнєн Андрій Партикевич і парох церкви св. Івана Христителя о. шамбелян М. Бабакич завершив священна пам'ятника.

На посвяченні були присутні відомі мистці й приятелі

інський патріот, який з любові до України старався відновити славі минуле українського народу в своїх картинах та багато в цій справі зробив, чим задокументував велику любов до України та всього, що є для нас рідне й дороге.

Остання картина, яку намалював і закінчив перед своєю смертю мистець — це „Хрищення України“. Всі картини покійного мистця невмирущо в них увіковічилось мистець, який буде жити вічно в українському народі.

Потім промовляв проф. Іван Куровицький, який пригадав часи перебування у

Надгробний пам'ятник на могилі св. п. Петра Андрусєва

сл. п. мистця П. Андрусєва: Святослав Гординосський, Петро Холодний, який зробив план пам'ятника, й Борис Макаренко. Проф. Володимир Андрусєвич з дружиною, сином і синовою та багатьох інших приятелів і знайомих прибули до Бавнд Бруку, щоб вшанувати пам'яті й поклонитись перед могилію та новопосвяченим пам'ятником великого українського мистця.

Після посвячення пам'ятника дружина мистця Н. Андрусєва запросила всіх присутніх на спільний обід, який приготували сестриці церкви св. Андрія в Бавнд Бруку. Господарем цього обіду був проф. Іван Куровицький, давній знайомий мистця Андрусєва з Варшави.

Молитву провів о. ігумен Андрій Партикевич, й розпочав обід. Під час обіду проф. І. Куровицький звернувся з проханням до присутніх, щоб зголошувались до слова про покійного мистця П. Андрусєва й попросив мистця Святослава Гординосського сказати кілька слів.

С. Гординосський сказав, що пам'ятник, який поставлено сл. п. Петрові в цьому українському пантеоні, має нагадувати про те, ким був покійний мистець. Думки вертаються до нього, як до живої людини. Він був мистцем з покликання. Його мистецтво зв'язане з ним органічно, бо воно було основною частиною його життя. Він у кожній своїй творі вкладав цілого себе, мистецтво ж таких мистців ставало їх вивагом земного існування. Велике знання, здобуте наполегливо працею, дало можливість молодому мистцеві висловити свій власний погляд на свій час, свою добу, своє оточення і то в перспективі історичній, бо минуле жило для нього в сучасності у серцях живих людей. Це одно з найсильніших рис мистецтва Петра Андрусєва — бачити сучасність, як нерозривне продовження минулого.

Завдання мистця було зобразити те минуле вічною живою невмирущою, бо герої його картин з добою князів чи козацької з м. ми самі в минулому, й нашим завданням є далі втримувати ідеї того минулого. Мова тут не про документальну ілюстрацію, а про вродження ідей, духа і стилю давніх епох. Мистецтві Петрові Андрусєву пощастило нав'язати ту нитку з минулого й показати в сучасності, що осягнуло небагато наших мистців.

Вивчення і збереження його творів для майбутнього всеукраїнського музею повинно стати для нас наших нащадків святым завданням. Людина відходить, але вона залишає за собою твори, частину свого життя, і ми бачимо, як вона в тих творах дає жива й невмируща.

Другим промовцем був Микола Турецький, який підкреслює, що за кілька тижнів буде два роки, як відійшов до вічності великий мистець, людина великого формату сл. п. Петрові Андрусєву. Це був мистець з Божої ласки, великий укра

Варшаві, де вони познайомились з панством Андрусєв. Доповідач згадав мистця з юнацьких літ, коли в Першій світовій війні, як вступили російські армії з Галичини на схід й забирали нових людей. 8-літній хлопчина Петро загинув від своїх батьків і його забрали кубанські козаки, зробили його малим мундиром, дали йому малу шаблю і малого коня. Малий Петро перебував з ними цілу війну.

По розпаді російської імперії Юзеф Пилсудський на східних теренах України організував свій легіон, і поляки заважали, що малий Петро добре рисув і малює та довідались, що він з Галичини; забрали малого хлопця зі своїм легіоном до Варшави, де він закінчив середню освіту і Академію Мистецтва. Доповідач також підкреслює великі заслуги мистця Петра Андрусєва для українського мистецтва в історичному аспекті.

Наталія Андрусєва попросила до слова Преосвященного Владика Володимира Дідовича, який заявив, що він має щастя діти побачити мистця Петра Андрусєва. Перший раз побачив він його в Німеччині в Мюнхені, а другий раз бачився з ним у помешканні нашого спільного приятеля м. м. Миколи Турецького, де мав нагоду до довго з мистцем розмовляти та особисто познайомитись з творами мистця, які в своїй історичній вартості — незаступні, бо в тих творах криється ціла історія українського народу.

Немає найменшого сумніву, що цей великий мистецький талант, який посідав сл. п. Петро Андрусєв, з неперевіреним, бо не був талант з уродження, і в тому мистецтві на шляху тяжко заступити цього великого любителя українського мистецтва в історичному аспекті.

Потім дружина покійного мистця Наталія Андрусєва висловила подяку Преосвященному Владислав Дідовичу, о. ігуменові Андрієві Партикевичеві, о. митратів Артимові Селіпіну, монсенським о. Миколи Бабакові за посвячення пам'ятника, парохам церкви св. Івана Христителя в Рівнегді. Далі Н. Андрусєва подякувала мистцеві П. Холодному за зроблення плану пам'ятника, мистцеві С. Гординосському за гарні і змістовні слова, мистцеві Борисові Макаренку, проф. Володимирові Андрусєву та всій його родині за участь в посвяченні пам'ятника; Миколи Турецькому за ширі слова, проф. І. Куровицькому, господареві цієї сумної імпрези, за допомогу у влаштуванні її та за ширі й приятельську промову.

Наталія Андрусєва висловила ширі подяку парохам церкви св. Івана Христителя в Рівнегді за моральну підтримку під час похоронів і за участь у посвяченні пам'ятника на могилі її чоловіка.

Щира подяка Літературно-Мистецькому Клубові в Нью Йорку, Клубові Кни- (Закінчення на ст. 4)

Українці Австралії штурмували советську амбасад у Канберрі

15-го жовтня ц. р. увійде в історію української спільноти в Австралії як день масового вшанування пам'яті семи мільйонів жертв штучного зробленого голодомору в Україні Московію 50 років тому та розкривання цього голодомору перед вільним світом.

В цей день 2000 українців з усіх степів Австралії в білості з Ново-Південної Валлі і Вікторії на автобусах і автах прибули в столицю свого поселення, щоб помолитись перед Всевишнім за невмирущіх душ, що загинули страшною смертю і заохопані ворогом де пополю без християнських похорон та нагадати Москві і її кінчаграм, що українці цей голодомор не забули і ніколи не забудуть.

Демонстранти прибули з національними прапорами та транспарантами. Серед написів був заклик до ліквідації російської червоної імперії та побудову на її місці вільних і незалежних демократичних держав. Було писемно побачити; що на демонстрації було багато шкільної молоді, як і дорослої в більшості у національних костюмах. Були і старші віком, що пережили цей голодомор і прийшли як свідки московсько-комуністичного варварства.

Солідаризуючись з українцями, взяли участь у демонстрації інші національності — поляки, маляри, хорвати, естонці, латвійці, литовці та інші.

Величезна колона демонстрантів зупинилася на парку-поліні біля парламенту. Урочисто відбулася жалобна паныхада по померлих. Співав церковний хор з трьох парафій УАПЦеркви Східноу. В паныхиді взяв участь список УКЦеркви Іван Прашко, адміністратор УАПЦ і УПЦА о. Олександр Пугульський та о. Борис Сташинський, священники о. Василь Черванів і о. Володимир Люлька. Присутні священники при паныхиді були: пастор Г. Джордан з англіканської церкви в Тасманії та о. Генадій Голозін з УАПЦеркви св. Василія з Нюкастелю.

По закінченні паныхиди демонстранти прибули до вхідних дверей парламенту. Натоловних східців голова стейтвотв Комітету голодомору Ново-Південної Валлі Юрій Менішський відкрив протестне віче. Голова Управы Союзу Українських Організацій в Австралії — Юрій Денисенко англійською і українською мовами осудив червону Москву та її яничарів, комуністів українського походження, за штучно зроблений голодомор-голодомор, що перевищує у своєму варварстві жидівський голодомор, що стався в час Другої світової війни. Д-р Лев Гаврилович науковий і статистичний цифрах англійською мовою довів, що під час голоду Москва продавала Заходу через порт Одеси конфісковане в селян України збіжжя, цукор, м'ясо і вироби та інші харчові продукти, і на багатьох залізничних станціях України гнила пшениця, накрита брезентом, на очах населення, але охоронялася озброєними відділами залізничного НКВД. Далі Дю Бей прочитала співчуття українському народові від лідера австралійської Демократичної партії в Австралії, сенатора Д. Чипса, який цей голодомор засудив в гострих формах. Наступну промову зробив Лідмен, член асамблеї Австралії Капітал Теріторії від Ліберальної партії в Австралії, який не тільки засудив злочини Москви, але й попередив Австралію, що вона після Камбоджі (Кампучії) може стати наступною жертвою комуністичної тираниї, якщо австралійські політики не почнуть дивитися на російську червону імперію реальними очима.

Найважливіша промова була отця Г. Джордана, який попередив християнські церкви та інші релігії разом з політиками демократичного світу про загрозу Москви, яка хоче завоювати останній методисти обману, дезінформації, терору, мордів і завести безбожне рабство над людьми. Останню промову проголосила Тію - Кріль, по національності естонка, яка говорила як репрезентант поневолених Московію народів.

На закінчення були прочитані два меморандуми для сенату і палати репрезентантів та передані одним із присутніх сенаторів до австралійського парламенту. Після цього демонстрація організовано рушила до советської амбасад. Першою промовляла Ніна Строката-Караванська, яка кинула Москві та її вислужникам-яничарам обвинувачення у навмисно зробленій масакрі-голоді з метою загарбання території України через зменшення українського населення і переміщення його з росіянами, привезеннями з Росії, і що ця політика народодобивства ще продовжиться і далі, але іншими і теж варварськими методами.

За задалегідь виробленим планом наша славна молодь почала закидати димовими бомбами подвір'я амбасад, які розірвалися, даючи яскраве полум'я в три метри висотою, а потім випускали величезні хмари диму. Бачучи таке положення, поліція потроїлася і стала в бойову позицію.

Наступною точкою було перекидання 7 домовин, символу 7-х мільйонів замордованих голодом на подвір'я амбасад, бо таким чином службовці амбасад мусять про що справу повідомити Москві.

Після різних спроб прорвати ланцюг поліції молодь перегрупувалася і наглим скоком прорвала коло охорони. Між молоддю і поліцією почалася боротьба, але сім домовин полетіли за залізні ґрати і опинилися „на російській території“ до якої поліція не мала права і неса показати.

В цей самий час один із демонстрантів сл. п. м. м. Александер Хмель, поляк, мав серцеву атаку. В ту мить кваліфікована медична сестра Вікторія, донька Павла Клименка, відомого громадського діяча та замісника голови Крайової Управы Спільки Визволення України, дала поміж хворому аж до часу приїзду амбулянсу. На жаль, у шпиталі він помер.

Після закінчення демонстрації, переворотились, але радніших, що зробили добре діло для свого народу демонстранти запрошено на обід-перекуску в прицерковну залю св. Миколаївської УАПЦеркви. Українцями Ке- нбері і Квінзланда слід подякувати, особливо жінкам, що безкоштовно нагодували таку велику кількість людей.

Після цього демонстрація організовано рушила до советської амбасад. Першою промовляла Ніна Строката-Караванська, яка кинула Москві та її вислужникам-яничарам обвинувачення у навмисно зробленій масакрі-голоді з метою загарбання території України через зменшення українського населення і переміщення його з росіянами, привезеннями з Росії, і що ця політика народодобивства ще продовжиться і далі, але іншими і теж варварськими методами.

За задалегідь виробленим планом наша славна молодь почала закидати димовими бомбами подвір'я амбасад, які розірвалися, даючи яскраве полум'я в три метри висотою, а потім випускали величезні хмари диму. Бачучи таке положення, поліція потроїлася і стала в бойову позицію.

Наступною точкою було перекидання 7 домовин, символу 7-х мільйонів замордованих голодом на подвір'я амбасад, бо таким чином службовці амбасад мусять про що справу повідомити Москві.

Після різних спроб прорвати ланцюг поліції молодь перегрупувалася і наглим скоком прорвала коло охорони. Між молоддю і поліцією почалася боротьба, але сім домовин полетіли за залізні ґрати і опинилися „на російській території“ до якої поліція не мала права і неса показати.

В цей самий час один із демонстрантів сл. п. м. м. Александер Хмель, поляк, мав серцеву атаку. В ту мить кваліфікована медична сестра Вікторія, донька Павла Клименка, відомого громадського діяча та замісника голови Крайової Управы Спільки Визволення України, дала поміж хворому аж до часу приїзду амбулянсу. На жаль, у шпиталі він помер.

Після закінчення демонстрації, переворотились, але радніших, що зробили добре діло для свого народу демонстранти запрошено на обід-перекуску в прицерковну залю св. Миколаївської УАПЦеркви. Українцями Ке- нбері і Квінзланда слід подякувати, особливо жінкам, що безкоштовно нагодували таку велику кількість людей.

Підсумовуючи наслідки демонстрації, можна з іордістю заявити, що вона пройшла з великим успіхом і мала величезний пропагандистський ефект. Австралійські часописи, телєвізії, радіо-висловили широку висвітлювали як голодомор-голодомор, що стався в Україні, так і справу українського народу, що з жертвою комунізму і московського імперіалізму, і що ігнорувати Москву не є безпечним вивагом, бо і Австралія може стати наступною жертвою садистичної хижакської Москви.

Успіх демонстрації у великій мірі треба зв'язувати з активною участю наших священників, Ніні Строкаті-Караванської та української молоді, особливо молоді, що є в рядах СУМ-у та членам Спільки Визволення України молодшого віку. Без акції сутичок з поліцією, без димових бомб австралійська медіа не була б зацікавлена. Ця демонстрація показала не тільки австралійським, але світовим політикам, а також світовій пресі, що українці є єдиним і потенційним спільником ще вільного світу і що ліквідація російської червоної імперіалістичної тираниї народів не може обійтись без українців.

Успіх демонстрації у великій мірі треба зв'язувати з активною участю наших священників, Ніні Строкаті-Караванської та української молоді, особливо молоді, що є в рядах СУМ-у та членам Спільки Визволення України молодшого віку. Без акції сутичок з поліцією, без димових бомб австралійська медіа не була б зацікавлена. Ця демонстрація показала не тільки австралійським, але світовим політикам, а також світовій пресі, що українці є єдиним і потенційним спільником ще вільного світу і що ліквідація російської червоної імперіалістичної тираниї народів не може обійтись без українців.

Успіх демонстрації у великій мірі треба зв'язувати з активною участю наших священників, Ніні Строкаті-Караванської та української молоді, особливо молоді, що є в рядах СУМ-у та членам Спільки Визволення України молодшого віку. Без акції сутичок з поліцією, без димових бомб австралійська медіа не була б зацікавлена. Ця демонстрація показала не тільки австралійським, але світовим політикам, а також світовій пресі, що українці є єдиним і потенційним спільником ще вільного світу і що ліквідація російської червоної імперіалістичної тираниї народів не може обійтись без українців.

Успіх демонстрації у великій мірі треба зв'язувати з активною участю наших священників, Ніні Строкаті-Караванської та української молоді, особливо молоді, що є в рядах СУМ-у та членам Спільки Визволення України молодшого віку. Без акції сутичок з поліцією, без димових бомб австралійська медіа не була б зацікавлена. Ця демонстрація показала не тільки австралійським, але світовим політикам, а також світовій пресі, що українці є єдиним і потенційним спільником ще вільного світу і що ліквідація російської червоної імперіалістичної тираниї народів не може обійтись без українців.

Успіх демонстрації у великій мірі треба зв'язувати з активною участю наших священників, Ніні Строкаті-Караванської та української молоді, особливо молоді, що є в рядах СУМ-у та членам Спільки Визволення України молодшого віку. Без акції сутичок з поліцією, без димових бомб австралійська медіа не була б зацікавлена. Ця демонстрація показала не тільки австралійським, але світовим політикам, а також світовій пресі, що українці є єдиним і потенційним спільником ще вільного світу і що ліквідація російської червоної імперіалістичної тираниї народів не може обійтись без українців.

Успіх демонстрації у великій мірі треба зв'язувати з активною участю наших священників, Ніні Строкаті-Караванської та української молоді, особливо молоді, що є в рядах СУМ-у та членам Спільки Визволення України молодшого віку. Без акції сутичок з поліцією, без димових бомб австралійська медіа не була б зацікавлена. Ця демонстрація показала не тільки австралійським, але світовим політикам, а також світовій пресі, що українці є єдиним і потенційним спільником ще вільного світу і що ліквідація російської червоної імперіалістичної тираниї народів не може обійтись без українців.

З ВЕРНЕННЯ КОМІТЕТУ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА БЛ. П. МИТРОПОЛИТОВІ В. ЛИПКІВСЬКОМУ

У зв'язку з побудовою пам'ятника Митрополитові В. Липківському в Осередку УПЦ в Бавнд Бруку, Н. Дж. буде видана „Пропам'ятна книга“. В ній буде задокументована історія побудови пам'ятника та поміщені маловідомі та досі неопубліковані матеріали з життя і діяльності Митрополита В. Липківського, його побратимів та з історії відродження УАПЦ. Книгу до друку підготує редакційна колегія в такому складі: Микола Вірний — головний редактор, проф. Петро Одарченко — мовний редактор, та Комітет побудови пам'ятника — члени.

Звертаємося до всіх, хто може збагатити це видання своїми особистими спогадами, чи фотозніманнями, чи іншими матеріалами, які стосуються історії УАПЦ 1921 року, подарувати, або позичити такі матеріали Комітету для використання їх у „Пропам'ятній книзі“. Джерело таких матеріалів буде у книзі зазначено. Просимо писати, чи слати матеріали до редакційної колегії на: „Memorial Book“, 8600 Buckhannon Dr., Potomac, Md., 20854.

Діловий Комітет Побудови Пам'ятника

Стратегія ЗСА...

(Закінчення зі ст. 1)

найбільших турбот та предметом постійної уваги, про що свідчать майже щоденні конференції президента Регена із секретарем оборони Каспаром Вайнбергером і його заступником, теперішнім шефом доповідача, П. Тасром.

Користуючись висвітлюваннями на великому екрані мапами і таблицями, доповідач звернув увагу насамперед на те, що в історії майже завжди було первопричиною різних конфліктів: джерела і розміщення сирівців — не тільки для війська, але й цивільного населення — та шляхи їх транспорту. Тепер, з уваги на неймовірний розвиток усіх родів комунікації, світ дуже змінився, а з ним і дуже збільшилася всі загрози. Доповідач, показуючи на мапах і табелях земного глобу розміщення сирівців та шляхи їх перевозу, на інших мапах показав розміщення советських військ та советських „додарників“, кількість яких — для прикладу — в самій тільки Сирії переходить 9 000. Іншим прикладом тих зазроз може послужити цей свій випадок советської спроби захопити та практично перетворити на свою військову базу острів Ренда на найважливішому шляху американського довозу і вивозу сирівців. На деякі подібні приклади вказав доповідач і на шляхах між Америкою і Далеким Сходом.

Практика і логіка виявляють і доводять, що тільки постійною і готовістю до війни та гарантією пер

Відбувся панель...

(Закінчення зі ст. 1)

неможливо орієнтуватися і „обслужити“ звітованими всі, що діяло. Сам президент Конгресу звернувся до прийнятих із запитом, чи хотів не знає, де знаходиться „крийка“ в якій радить Резолюційна комісія.

Доповідач вказала на відсутність недавніх політичних в'язнів із СССР, які були почесними гостями на

минулому Конгресі СКВУ, а тепер либонь не були запрошені. Доповідач погодилася, що ІУ СКВУ скінчився успішно, але ставила під знак заперечення тривалість і ширість тієї згоди. У залежності від остаточної оцінки ІУ СКВУ від дальшого розвитку подій і від того, чи настане дійсно братолубіє.

Проф. В. Калинович висловлював, що „неутралізм“ делегатів з Австралії походило, мабуть, із факту їхнього географічного відокремлення від решти вільного українського світу і неопіформованості, що в ньому діяла. Приєднався до погляду попередніх доповідачів, що всі вони ділили до Торонто в настрій неспівності.

Останній президент СКВУ мгр Іван Базарко доповнив доповіді панелістів, ствердивши, що вони звітували правильно і правдиво. Виправдовував недостатність ІУ СКВУ також легковажним ставленням людей до проголошень, що їх робив Секретаріат СКВУ у підготовчій праці. Так, наприклад, до останньої хвилини зголошувалися люди, охочі взяти участь у бенкеті, і годі було відслідкувати їх з нічим.

Прийняли ставили низку запитів, на які відповідали панелісти. Прийнятих було 80 осіб.

„Jinad“...

(Закінчення зі ст. 2)

Америку з помсти за її підтримку шаха. Але треба пам'ятати, що провід шіїської секти алявітів (вони допомагали Іранові у війні проти Іраку!), головні сили ошору в Лівані проти уряду Гамаля і його покровителя ЗСА — теж шіїти, а особливо їх дуже войовничі секта — друзи. Не може бути сумніву, що перших борців „святої війни“ наслідок Лівану Хомейні. Але теж годі сумніватися, що між друзями, шіїтами і палестинцями знайдеться досить охочих включитися у „святу війну“ проти „американського сатани“ і таким способом дістатися якнайшвидше до неба, бо життя в Лівані нині насправді пекло. Вони наладовані вибуховими матеріалами готові кидатися на будівлі чи кораблі — без вагань. Проти цих сил стоїть у Лівані батальйон американської морської піхоти та сила

гармат та літаків. А все ж нерівна та боротьба.

Тільки тоталітарні держави, як СССР, знають методи як розправитися з таким ворогом, але і їм важко з шіїтами, — як показує Афганістан. Демократія не під силу змагатися із борцями „святої війни“. Тому, що в ісламському світі ідентифікується Америка з Ізраїлем, американці не можуть виступати на цьому терені як миротворці. Подібно французі з уваги на їхню роллю на Близькому Сході після Першої світової війни. Як миротворці могли іти туди італійці, навіть британці, шведи, ірландці, поляки чи інші народи — тільки не американці. Послати в те ліванське трясовина морську піхоту було великою політичною помилкою президента Регена, що може його дорого коштувати. Війни зі самогубцями — не виростає.

Лос Анджелес відзначив

„Український голокост“

Злочасні роковини польської революції стали дати демонстрації та вшанування жертв голодомору українцями Сан Франсіско та інших громад Каліфорнії. Прибули у суботу, 5-го листопада, демонстранти застали чималий відділ місцевої поліції із залізною огорожею довкола будинку сов'єтського консульства.

У тривалому марші із плякатами, транспарантами й вигуками антисов'єтських гасел помітною була чисельна група українців із Лос Анджелесу разом із молоддю СУМА в уніформах. Із огороженої чорним полотном трибуни, поруч якої стояла символічна труна, промовляли представники Афганістан, Куби, Чехо-Словаччини, Польщі, Корей, Ради жінок та інші.

Речуватимуть інформаційну промову виголосив голова Комітету вшанування жертв голоду Андрій Сороквський. Демонстрація завершилася коротким виступом і молитвою о. прот. Олександра Лимонченка із співним співом „Вічна пам'ять“ та американського „Боже, благослови Америку!“.

Ввечері місцеві телебачення станції у новини включили відеореєстрацію українців й інформації про голод 1932-33 років в Україні.

Після поминальних Богослужб в обох українських церквах Сан Франсіско у неділю, 6-го листопада, у одному із країн приміщень у центрі міста, Гаягетелі, відбулися урочисті й багатолюдні поминальні жертви голодомору. Чисельні чужинці мали нагоду оглянути привезену із Лос Анджелесу виставу світлин із страждань голоду та познайомитися з довідниками й брошурами про винесений Москвою штучний голод в Україні.

Поминальна трапеза розпочалася молитвою й традиційним коловим. На кожному столі серед трьох хлібів горіла свічка, переважала чорною стрічкою. Після коротких виступів представників штату й міста, декляції губернатора, посланців міст Сакраменто й Сан Франсіско, присутні зустріли гучними оплесками д-ра Роберта Конквеста, відомого письменника, дослідника й автора книги про голод в Україні, яка незабаром вийде.

Поминки закінчилися молитвою пастора В. Гергеля із співом „Вічна пам'ять“. Керував програмою цієї частини д-р Олег Верес. Українська громада Сан Франсіско заслуговує на признання за успішне й ділове вшанування пам'яті жертв голодомору та належний рівень ефективної інформації американського довідника. Відклавши розходження, місцеві українці протягом тривалих приготувань і співпраці дали доказ і приклад спільних зусиль, успіх яких підбадьорює і дає підстави для оптимізму.

О. Захарків

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

коштує \$5,000 — \$10,000

забезпечення АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Такі низькі вкладки для нових грамот Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 до 55 років.

ТАКІ НАЙНІЖІ ВКЛАДКИ ДЛЯ НОВИХ ГРАМОТ

Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 до 55 років.

ТАКІ НАЙНІЖІ ВКЛАДКИ ДЛЯ НОВИХ ГРАМОТ

Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 до 55 років.

ТАКІ НАЙНІЖІ ВКЛАДКИ ДЛЯ НОВИХ ГРАМОТ

Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 до 55 років.

ТАКІ НАЙНІЖІ ВКЛАДКИ ДЛЯ НОВИХ ГРАМОТ

Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 до 55 років.

ТАКІ НАЙНІЖІ ВКЛАДКИ ДЛЯ НОВИХ ГРАМОТ

Акцидентового Забезпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно

ЧИ МИ ДІЙСНО ЗНАЄМО ВСЕ ПРО ГОЛОДОМОР В УКРАЇНІ?

Таке питання поставив один із присутніх на науковій Конференції про голод в Україні, яку влаштувало Товариство Українських Інженерів Америки в Українському Інституті Америки у Нью Йорку. Добру відповідь на це питання дав отець митрат Володимир Базилевський який сказав, що такі конференції повинні влаштовувати НТШ, УВАН та інші наукові інституції, щоб дійсно всесторонньо вивчити усі проблеми, зв'язані зі штучним голодом в Україні 50 років тому.

Хто придумав і організував цей голодомор, який економічний, політичний та психологічний ефекти ця подія мала на тогочасне та майбутнє покоління українського населення? Ми повинні собі вповні усвідомити це, поки будемо передавати усе нашою оточенню.

Хто цей голодомор організував, росіяни чи „партократія“ на чолі зі Сталіним. Кагановичем та переважною частиною російського походження членів тодішнього Політбюро? Що в кінцевому ефекті голодомору в Україні допоміг закріпити СССР новітній російський імперіалізм — це безсумнісно. Але чи тодішній російський імперіалізм, в який небуло спосіб спротивлятися планові голодомору в Україні, ми не знаємо ще. Цікаво, що ніхто із них ще досі нігде не засудив голодомору, ані серед комуністів, ані антикомуністів, значить ідея була добра і тому нема чого їй протиставити. Російські демократи, часам займаючи становище до цього питання, ви ж засудили Катинь, а це в порівнянні до голодомору в Україні є малою подією.

Росіяни сприйняли колективізацію без опору, бо вони привикли до „общинного“ землевладіння. Український селянин общини не мав, і він не звик до „общинного“ існування, він був індивідуалістом. Він був головною перешкодою для реалізації марксистської колективізації, але він був теж і головною силою української національної субстанції. Знищивши того селянина, російський імперіалістичний центр осягнув дві засадні справи, і тому для російської шовіністичної не було найменших причин для протесту. А накази для всіх акцій про голодомор виходили лише від тодішнього Політбюро і ні від кого більше.

Приблизно такі думки висловив проф. д-р Іван Самійленко. О. митрат Базилевський, який в 1932-33 роках був учителем і мав нагоду бачити ті події і який перед кількома днями був свідком перед Американською Конгресовою Комісією для розслідування агрикультурних проблем СССР, у своєму виступі на різних конкретних прикладах знову підтвердив те, що говорив його попередник д-р Іван Самійленко. Змальовуючи ті події, відчувалося на залі трагедія тих днів, що залишилися в пам'яті учасників до кінця життя і які вони розказали своїм дітям і далішнім нащадкам.

Д-р Осип Мороз різними статистичними даними доказав колоніальне трактування України на протязі понад сотні років українського побуту під російським пануванням.

Чи світ мовчав про голодомор в Україні в 1932-33 роках? Ні, — твердив д-р Володимир Душин, в той час студент університету в Бельгії. Преса описувала ті події широко і докладно, хоч не раз якісь невидимі сили пробували ті вісті придушувати, деформувати, а „замикати під ключ“.

„0,000 українців, протестувало тоді в Нью Йорку, хоч багато з них зазнало різних фізичних потурбовань з боку тодішніх комуністичних активістів, яких в тому часі було не мало в Америці.“

Вся Конференція була передана також для членів у Дітроїті. Техніка посуває вперед і цю практику можна буде реалізувати і в майбутніх конференціях ТУ ІА.

Всі доповіді, виголосені тут, повинні бути відновлені в найближчих „Вістях ТУ ІА“.

Про проблеми голодомору сьогодні пишуться і говоряться дуже багато. Але те, що було тут на цій науковій конференції ТУ ІА, було дещо іншим і шкода, що залишилося не було заповнена „по берегах“.

Шкода, бо можна було почути багато цікавого і корисного.

Молодий інженер Володимир Лехицький, який направили прибути багато зусиль і „серця“, щоб та конференція вдалася, може бути задоволенням з усього. Його дебют як модератора був дуже обіцяючий, а це для ТУ ІА є дуже важливе. Це ж те „завтра“, про яке так багато говоримо сьогодні.

Інж. Іван Заяць, мгр Марія Гончаренко, інж. Віктор Чарторийський, інж. Юрій Базилевський, він же голова ТУ ІА, та усі інші члени Управи ТУ ІА допомогли цю імпрезу влаштувати.

Іван Я. Хамуляк

Відбулось...

(Закінчення зі стор. 3)

голуби, Союзів України і ОМУА в Філадельфії і Українській Академії Наук у Вінніпегу в Канаді за влаштування спеціальних вечорів і доповідей для влаштування пам'яті мистця Петра Андрюсевича.

Щира подяка відділові Українського Народного Союзу в Рівсегреді за моральну підтримку й допомогу в тяжких хвилини смутку.

Н. Андрусів подякувала всім присутнім за участь у посвяченні пам'ятника, а відтак о. Микола Бабака проказав молитву, а всі разом відспівали „Вічна пам'ять“.

М. Турецький

Різне

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Банд Брук у с. Духа — підiamo солідна фірма CYPRESS

HILLS MONUMENTS

ВОЛОДИМИР БІЛАНСЬКИЙ WALTER BIELANSKI K. M. KARDOVICH

CONSTANTINE M. KARDOVICH 800 Jamaica Avenue Brooklyn, N.Y. 11208 Tel.: (212) 277-2332 Miami, Fla. Tel.: (305) 653-5861 Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.

На бажання і для вигід клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадями.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похороном в БРОНКС, БРОКЛІН, НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

Вступайте в члени УНС

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!

Володимира Барагури

МЕЧ І КНИГА

ЗБІРКА ІСТОРИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАНЬ

ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛОРОВИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВИЧА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА

„Меч і книга“ — це необхідна допомога на лектурі при навчанні українознавства

112 сторінок — ціна \$6.00 + порто

Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує % ставитого податку

ЗАМОВЛЯТИ

„SVOBODA“ BOOK STORE

30 Mont. Jerny Street

Jersey City, N.J. 07302

Головна Канцелярія УНСОюзу має на складі ще деякий запас РІЗДВЯНО-СВЯТОЧНИХ КАРТОК

артистів Едварда, Яреми і Юрія Козаків.

З огляду на це, що запас малий, не виснажало їх всім передплатникам СВОБОДИ, але передплатники можуть замовляти картки у Головної Канцелярії УНСОюзу.

Замовлення просимо робити англійською мовою.

Прощу прислати святочних карток на суму \$

Ім'я, прізвище

Число дому і вулиця

Місто

Штат

Зип

Ціна карток: 12 за \$4.00.

Прихід з продажів призначений на розбудоу СТИПЕНДІЙНОГО ФОНДУ УНСОЮЗУ.

Чеки проситесь виставляти на: Ukrainian National Association

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ

під ЯЛИНКУ

є

Студійна (Коледжова) Грамота УНСОюзу

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВУКАМ ВИСОКІ СТУДІЇ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ІМ ДВЕРІ ДО ЩАСЛИВОГО І УСПІШНОГО ЖИТТЯ.

По інформації в справі коледжового забезпечення, просимо звертатися до місцевих секретарів УНСОюзу, або до Головної Канцелярії на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСОюзу

Повідоплюємо Членів і Відділи УНСОюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСОюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів.

не пізніше, як вполудне 30-го грудня 1983 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1983 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСОюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайшвидше, а всі Відділи УНСОюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 30-го ГРУДНЯ 1983 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті

Головна Канцелярія УНС

ПРОВЕДІТЬ СВЯТОЧНО, РОДИННО, ВЕСЕЛО, СПОКІЙНО

РІЗДВЯНІ СВЯТА на СОЮЗІВЦІ!

У суботу, 31-го грудня 1983 року ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ з новорічною програмою

ЗАБАВА при звуках оркестри Александра Худолія і Дорка Сенчишина

Новорічна вечір тільки на замовлення

В п'ятницю, 6-го січня 1984 року

СВЯТА ВЕЧІРА з традиційними 12-ма стравами

Merry Christmas!

Замовлення плати

Ukrainian National Association Estate

Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

Name

Address

Нема то як на СОЮЗІВЦІ у Різдвяні Свята!

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАМ'ЯТНИК — МАВЗОЛЕЙ

присвячений Мученикам за Христову Церкву, Борцям за волю України та Жертвам штучного Голоду 1932-33 рр.

КОРИСТІ З МАВЗОЛЕЮ

Мавзолей збудований на довгі віки з матеріалів, яких не нищить час, а саме граніти, стали та залізобетон.

Мавзолей чудово утриманий назавжди — постійний догляд забезпечений невідкладними довіреними фондами.

Відвідувати можна впродовж цілого року, без огляду на погоду.

Мавзолей акцентований родинами всіх віровіснаних.

Спеціальні ціни можна набути перед будовою.

Привілеї обміну площ для теперішніх власників Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника

Особливу увагу присвячується політичним, релігійним, військовим та суспільним організаціям

Можна заздалегідь замовляти перевіз та обслуговування

Місце в мавзолею можна сплатувати ратами, відповідно до Вашого бюджету

Легкий доїзд публічною чи приватною транспортними.

Пропам'ятні таблиці можна набути для відзначення релігійних, військових чи родинних героїв, які не можуть бути поховані у мавзолею, або які вже поховані в іншому місці.

Відвідувати вночі чудові спомини та є оповиті теплою, величезною атмосферою і мають нагоду на приватне роздумування

Пам'ятник-мавзолей утримується пам'ят'ю Ваших рідних Рідня буде відвідувати цей пам'ятник із почуттями пошани і гордості.

ІНВЕСТИЦІЯ, ЯКА ДАЄ ЗАСПОКОЄННЯ

Вибір вічного місця спочинку — це священний родинний обов'язок, який скорше чи пізніше мусить бути виконаний. Чи не краще тепер подумати про цей обов'язок, коли всі члени родини можуть спільно поглядитися, замість відкладати це на останній самотній час тяжкої втрати.

ВІШЛИЦЬ ЦЕЙ КУПОН СЬОГОДНІ

☐ Я є зацікавлений в одержанні більше інформації відносно поховання в Українському Національному Пам'ятнику-Мавзолеї

☐ Я бажав одержати інформації про місце поховання в землі на Українському Національному Цвинтарі ЗСА

РОЗУМІЮ, ЩО ВИСЛІЛКА ЦЬОГО КУПОНУ МЕНЕ ДО НИЧІГО НЕ ЗОБОВ'ЯЗУЄ

NAME

STREET

CITY

STATE

ZIP

AREA CODE AND TELEPHONE

ОБМЕЖЕНА ОФЕРТА ЗРОБИТИ СВОЄ РІШЕННЯ ТА УМОВУ ТЕПЕР

Місце поховання у крипти для одної особи \$2,150.00

Постійний догляд і опіка 215.00

(ціна одностороння вплата)

РАЗОМ \$2,365.00

CEGAR HILL UKRAINIAN MEMORIAL INC.

P.O. BOX 57, SUITLAND, MD. 20746 (301) 568-0630

Відбулось...

(Закінчення зі стор. 3)

48 East 7th St. Tel. 3-3550, New York, 10003

УКРАЇНСЬКІ МАШИНИ ДО ПИСАННЯ

„SMITH-CORONA“ в АРЦІ.

Вступайте в члени УНСОюзу!

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИПРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банд Брук у перенесенні тілних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME 1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083 (201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похороном в БРОНКС, БРОКЛІН, НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568